

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΕΧΗ ΠΕΝΤΕ ΕΤΗ¹

Υπό

ΚΩΣΤΑ ΤΡΑΧΑΝΑ και ΠΕΤΡΟΥ ΤΡΑΧΑΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τό έμπορικó ίσοζύγιο ή ίσοζύγιο άγαθών άντιπροσωπεύει τις εισπράξεις άπό τις έξαγωγές και τις πληρωμές για εισαγωγές έπορευμάτων, άποτελώντας έτσι τό σημαντικότερο συστατικό στοιχείο του ίσοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Τό έμπορικó ίσοζύγιο είναι θετικό εάν οι έξαγωγές είναι μεγαλύτερες άπό τις εισαγωγές και άρνητικό ή έλλειμματικό όταν οι εισαγωγές ύπερβαίνουν τις έξαγωγές.

Τά προβλήματα που προέρχονται άπό τις άνισορροπίες του έμπορικó ίσοζυγίου μελετήθηκαν άπό τη γέννηση της οικονομικής σάν Έπιστήμης. Οι έμποροκράτες άπό τόν 11ο αιώνα ύποστήριζαν την τόνωση των έξαγωγών τονίζοντας ότι : «Αί έξαγωγαί δέον όπως ύπερβαίνουν τας εισαγωγάς και τοϋτο ίνα ύφίσταται είνοϊκόν ίσοζύγιον. Διό και οι έμποροκράται ήσαν άντίθετοι πρòς πᾶσαν ιδέαμ εισαγωγών πολυτίμων άγαθών ή βιομηχανικών άγαθών, θέτοντες πρòς τοϋτο δασμούς και άπαγορεύσεις εισαγωγών, ενώ ήσαν ύπερ των έξαγωγών, έλαττώνοντες τὰ τέλη έξαγωγών, δίδοντες βραβεΐα έξαγωγής κ.λ.π.»²

Κατά τη γνώμη μας τρία είναι τὰ σπουδαιότερα οικονομικά προβλήματα

1. Η μελέτη αυτή γράφτηκε στο τέλος του 1979 και πήρε τό πρώτο βραβείο της Έλληνικής Έταιρίας Διοικήσεως Έπιχειρήσεων (Ε.Ε.Δ.Ε.)

2. Χουμανίδης Λάζαρος : Έστορία Οικονομικών Θεωριών, Έκδότης Στ. Καρμπερόπουλος, Άθήνα 1973, σελίδα 54.

που αντιμετωπίζει ή χώρα μας κατά τα τελευταία χρόνια. Είναι δε τα πιο κάτω :

1. Η αύξηση των τιμών από το 1973 πέρα του 10 %, δημιουργώντας έτσι άσχημες πληθωριστικές πιέσεις.

2. Η μείωση των παραγωγικών επενδύσεων στην βιομηχανία.

3. Η χρόνια έλλειμματικότητα του ισοζυγίου πληρωμών και του έμπορικου ισοζυγίου.

Η έργασία αυτή έχει σαν σκοπό να εξετάσει και να διερευνήσει μερικά σημεία του έμπορικου ισοζυγίου της χώρας μας για την περίοδο 1974-1978 και να κάνει προβλέψεις, στο μέτρο των δυνατοτήτων, για την εξέλιξή του τα επόμενα χρόνια.

Α. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ

Ι. Γενικά

Το έμπορικό ισοζύγιο εξειλίχθηκε και κατά την τελευταία πενταετία έλλειμματικό. Το 1974 οι εξαγωγές μας ήταν του ποσού των 60.890 εκατομμυρίων δραχμ. και οι εισαγωγές μας του ποσού των 132.181 εκατομμυρίων δρχ., ήτοι το έμπορικό έλλειμα ήταν της τάξεως των 71.291 εκατομμυρίων δρχ. Το 1978 οι εξαγωγές μας ανήλθαν στο ποσό των 123.727 εκατομμυρίων δρχ., ενώ οι εισαγωγές μας ανήλθαν σε 280.303 εκατομμύρια δρχ. Έτσι το έμπορικό μας έλλειμα ανήλθε στο ποσό των 156.576 εκατομμυρίων δρχ.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Το έμπορικό ισοζύγιο σε εκατομμύρια δραχμές (1974 - 1978)

Έτη	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Έμπορικό έλλειμα	Ποσοστό κάλυψης (%)
1974	132181	60890	71291	46.0
1975	172041	74441	97600	43.2
1976	221820	93811	128009	42.2
1977	252150	101330	150820	40.1
1978	280303	123727	156576	44.1

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε. Δελτίον Έξωτερικού Έμπορίου, 1974 - 1978, Αθήνα.

Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ φαίνεται ἀπὸ τὸν πῶς πάνω πίνακα ποὺ δείχνει τὶς εἰσαγωγές - ἐξαγωγές, τὸ ἐμπορικὸ ἔλλειμα, καθὼς καὶ τὸ ποσοστὸ κάλυψης γιὰ τὴν περίοδο 1974-1978 σὲ τρέχουσες τιμές.

Κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 παρατηροῦμε γιὰ μὲν τὶς εἰσαγωγές μας ἓνα ποσοστὸ αὐξησης τῆς τάξεως τῶν 112.05 %, ἐνῶ γιὰ τὶς ἐξαγωγές μας τὸ ποσοστὸ αὐτὸ ἀνέρχεται σὲ 103.19 %.

Ἐξ ἄλλου, τὸ ἐτήσιο ποσοστὸ αὐξησης τῶν εἰσαγωγῶν μας καὶ ἐξαγωγῶν μας μὲ ἔτος βάσεως τὴν προηγούμενη χρονιά ἐξελίχθηκε κατὰ τὸν ἀκόλουθο τρόπο :

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Τὰ ἐτήσια ποσοστὰ αὐξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν

	Εἰσαγωγές (%)	Ἐξαγωγές (%)
1975 /74	30.1	22.2
1976 /75	28.9	26.0
1977 /76	13.6	8.0
1978 /77	11.1	22.1

Ἐξετάζοντας τὸν πῶς πάνω πίνακα βλέπουμε ὅτι τὰ ἐτήσια ποσοστὰ αὐξησης τῶν εἰσαγωγῶν μας εἶναι πῶς ψηλὰ ἀπὸ τὰ ἐτήσια ποσοστὰ αὐξησης τῶν ἐξαγωγῶν μας, μὲ μόνη διαφορά τὸ ἔτος 1978 /77 ποὺ τὸ ποσοστὸ τῶν ἐξαγωγῶν μας εἶναι πῶς ψηλὸ ἀπὸ ἐκεῖνο τῶν εἰσαγωγῶν μας (22.1 % καὶ 11.1 % ἀντίστοιχα).

Μιά ἄλλη σπουδαία παρατήρηση ποὺ μπορούμε νὰ κάνουμε, εἶναι ὅτι τὸ ἔτος 1977 οἱ ἐξαγωγές μας αὐξήθηκαν σὲ σχέση μὲ τὸ προηγούμενο ἔτος κατὰ 8 % καὶ οἱ εἰσαγωγές μας κατὰ 13 %.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Τὸ ἐμπορικὸ ἰσοζύγιο κατὰ τὴν περίοδο Ἰανουαρίου-Σεπτεμβρίου τοῦ 1978 καὶ 1979 σὲ ἑκατ. δολλάρια Η.Π.Α.

	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	
	1978	1979
Εἰσαγωγές	5447	7318
Ἐξαγωγές	2099	2807
Ἐμπορικὸ ἔλλειμα	3348	4501

Πηγή : Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος

Ἀπὸ τὰ προσωρινὰ στοιχεῖα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος οἱ εἰσαγωγές μας κατὰ τὴν περίοδο Ἰανουαρίου - Σεπτεμβρίου τοῦ 1979 σημείωσαν μιὰ αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 34.3 % ἔναντι τῆς αὐτῆς περιόδου τοῦ 1978, ἐνῶ οἱ ἐξαγωγές μας σημείωσαν κατὰ τὴν ἴδια περίοδο μιὰ σημαντικὴ αὐξηση τῆς τάξεως τοῦ 33.17 %.

2. Ἡ ἐξέλιξη τῶν συναλλαγῶν μας κατὰ χώρα

Οἱ 10 σπουδαιότερες χῶρες - πελάτες γιὰ τὶς ἑλληνικὲς ἐξαγωγές εἶναι οἱ πρὸ κάτω κατὰ σειρὰ σπουδαιότητος γιὰ τὸ ἔτος 1978.

1. Δυτικὴ Γερμανία
2. Ἰταλία
3. Γαλλία
4. Σαουδικὴ Ἀραβία
5. Ὀλλανδία
6. Η.Π.Α.
7. Μεγάλῃ Βρεταννία
8. Λιβύη
9. Ε.Σ.Σ.Δ.
- 10 Αἴγυπτος

Ἡ Δυτικὴ Γερμανία εἶναι ὁ πρῶτος πελάτης γιὰ τὶς ἑλληνικὲς ἐξαγωγές μὲ ποσοστὸ συμμετοχῆς στὸ σύνολο γύρω στὸ 21%, μὲ δευτέρη τὴν Ἰταλία ποὺ βρίσκεται πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Γερμανία.

Τὸ 1978 τὰ ἔσοδά μας ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ἑλληνικῶν προϊόντων ἐκ μέρους τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ἀνῆλθε στὸ ποσὸ τῶν 694 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ ἐκεῖνα ἐκ τῆς Ἰταλίας σὲ 362 ἑκατομμύρια δολλάρια.

Κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 ἐπῆλθε αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν μας πρὸς τὴ Δυτικὴ Γερμανία τῆς τάξεως τῶν 12.2 %, ἐνῶ γιὰ τὴν Ἰταλία κατὰ τὴν ἴδια περίοδο παρατηρήθηκε μιὰ αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 109 %, ἥτοι μιὰ ἐτήσια αὐξηση τῶν 21.8 %.

Οἱ ἐξαγωγές μας πρὸς τὴν Σαουδικὴ Ἀραβία ἀναπτύχθηκαν ἀπὸ τὸ 1974 κατὰ τρόπο φανταστικόν. Τὸ 1974 ἡ χώρα αὐτὴ καταλάμβανε τὴν τελευταία θέση σὲ ποσοστὸ ἐπὶ τοῦ συνόλου 0.5 %, ἐνῶ τὸ 1978 καταλάμβανε τὴν τέταρτη θέση μὲ ποσοστὸ 6 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας (βλέπε πίνακα 4).

Τὸ 1974 ἡ χώρα μας ἐξήγαγε πρὸς τὴ Σαουδικὴ Ἀραβία ἐμπορεύματα ἀξίας 10 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ τὸ 1978 ἡ ἀξία τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων ἔφθασε τὸ ποσὸ τῶν 201 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἥτοι παρατηρήθηκε αὐξηση τῆς τάξεως 1910 %.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Οί Έλληνικές εξαγωγές κατά χώρα προορισμού από το 1974 ως το 1978 σε ετομύρια δολάρια Η.Π.Α.

Χώρες προορισμού	Άξια σε εκατ. δολάρια					Δείκτες 1974=100					Ποσοτά επί του συνόλου %				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
1. Δυτ. Γερμανία	429	480	546	581	694	100	111	127	135	161	21.0	21.0	21.5	21.3	20.7
2. Ιααλία	173	188	235	192	362	100	108	135	110	209	8.5	8.2	9.2	7.0	10.8
3. Γαλλία	121	166	172	188	228	100	137	142	155	184	5.9	7.3	6.8	6.9	6.6
4. Σουδ. Αραβία	10	28	113	132	201	100	280	1130	1320	2010	0.5	1.2	4.4	4.8	6.0
5. Όλλανδία	96	128	135	127	181	100	133	140	132	188	4.7	5.6	5.3	4.7	5.4
6. Η.Π.Α.	123	116	146	126	146	100	94	118	102	118	6.0	5.1	5.7	4.6	4.4
7. Μεγ. Βρετανία	117	111	106	136	145	100	94	90	116	123	5.7	4.9	4.2	5.0	4.3
8. Λιβύη	92	131	130	124	118	100	142	141	134	122	4.5	5.7	5.1	4.6	3.4
9. Ε.Σ.Σ.Δ.	81	87	83	102	94	100	107	102	125	116	4.0	3.8	3.3	3.7	2.8
10. Αίγυπτος	32	31	61	77	88	100	96	190	240	275	1.6	1.4	2.4	2.8	2.6
Σύνολο 10 χώρες	1274	1466	1727	1785	2247	100	115	135	140	176	62.5	64.1	67.9	65.6	67.0
Ε.Ο.Κ. τών 9	1016	1132	1279	1300	1695	100	111	125	128	166	49.8	49.5	50.3	47.7	50.5
Γενικό σύνολο	2040	2288	2543	2724	3354	100	112	124	133	164	100	100	100	100	100

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε.

Ἐξ ἄλλου, οἱ ἐξαγωγές μας πρὸς τὶς χῶρες - μέλη τῆς Ε.Ο.Κ. πέρασαν ἀπὸ 49.8 % τὸ 1974 στὸ 50.5 % τὸ 1978, δηλαδὴ παρατηρήθηκε αὐξηση κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 τῆς τάξεως τῶν 66 %.

Οἱ 10 σπουδαιότερες χῶρες ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ χῶρα μας εἰσάγει ἐμπορεύματα εἶναι οἱ ἀκόλουθες κατὰ σειρά σπουδαιότητος γιὰ τὸ ἔτος 1978.

1. Δυτικὴ Γερμανία
2. Ἰαπωνία
3. Ἰταλία
4. Γαλλία
5. Σαουδικὴ Ἀραβία
6. Μεγάλῃ Βρεταννία
7. Η.Π.Α.
8. Ε.Σ.Σ.Δ.
9. Ὀλλανδία
10. Ἰράν

Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν εἰσαγωγῶν μας ἀπὸ τὶς πρῶτες 10 χῶρες ἀνέρχονταν τὸ 1974 στὸ ποσοστὸ τῶν 2.737 ἑκατομμυρίων δολλαρίων., ἐνῶ τὸ 1978 στὸ ποσοστὸ τῶν 5.172 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἤτοι ἐπῆλθε μιὰ αὐξηση κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 τῆς τάξεως τῶν 89 %.

Ἡ Δυτικὴ Γερμανία ἀποτελεῖ τὸν πρῶτο προμηθευτὴ τῶν εἰσαγωγῶν μας. Ἡ συμμετοχὴ τῆς χώρας αὐτῆς στὶς ἑλληνικὲς εἰσαγωγές ἦταν τοῦ ποσοῦ τῶν 1184 ἑκατομμυρίων δολλαρίων τὸ 1978 καὶ τὸ ποσοστὸ συμμετοχῆς τῆς στὸ σύνολο τῶν ἑλληνικῶν εἰσαγωγῶν 15.5 %.

Ἡ δευτέρη σὲ σειρά χῶρα, ἡ Ἰαπωνία, ἔκανε μιὰ θεαματικὴ αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν τῆς πρὸς τὴν χώρα μας κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 καὶ ἰδιαίτερα τὸ 1976, ἦταν μιὰ καλὴ χρονιά γιὰ τὶς ἰαπωνικὲς ἐξαγωγές στὴν χώρα μας.

Οἱ εἰσαγωγές μας ἀπὸ τὶς Η.Π.Α. παρουσίασαν σημαντικὴ μείωση κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978. Τὸ 1974 οἱ εἰσαγωγές μας ἦταν τοῦ ποσοῦ τῶν 403 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ τὸ 1978 ἦταν τοῦ ποσοῦ τῶν 308 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περάσει ἀπὸ τὴν δευτέρη θέση πού ἦταν τὸ 1974 στὴν ἑβδομὴ τὸ 1978.

Οἱ εἰσαγωγές μας ἀπὸ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. αὐξήθηκαν σημαντικὰ τὴν περίοδο 1974-1978. Πιὸ συγκεκριμένα ἡ χῶρα αὐτὴ σημείωσε σημαντικὲς ἐξαγωγές τὰ ἔτη 1976 καὶ 1978.

Τέλος, οἱ χῶρες - μέλη τῆς Ε.Ο.Κ. αὐξήσαν τὶς ἐξαγωγές τους πρὸς τὴν Ἑλλάδα κατὰ 74%, ἀλλὰ τὸ ποσοστὸ συμμετοχῆς τους παρέμεινε ἀμετάβλητο (43.3%) μὲ μικρὲς διακυμάνσεις γύρω ἀπὸ τὴν τιμὴ αὐτή, στὸ σύνολο τῶν εἰσαγωγῶν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Οι ελληνικές εισαγωγές και οι σπουδαιότεροι προμηθευτές από το 1974 ως το 1978 σε εκατομ. δολάρια Η.Π.Α.

Χώρες προμηθευτές	'Αξία σε εκατ. δολάρια				Δείκτες				Ποσοστά επί του συνόλου %						
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	1. Δυτ. Γερμανία	714	843	878	1024	1184	100	118	122	143	165	16.3	15.4	14.6	15.1
2. 'Ιαπωνία	242	444	736	1025	964	100	183	304	423	398	5.5	8.1	12.2	15.1	12.6
3. 'Γαλλία	376	438	500	604	740	100	116	132	161	196	8.6	8.0	8.3	9.0	9.7
4. Γαλλία	308	318	336	411	468	100	103	109	133	151	7.0	5.8	5.6	6.1	6.1
5. Σουδ. 'Αραβία	172	444	417	334	407	100	258	242	194	236	3.9	8.1	6.9	4.9	5.3
6. Μεγ. Βρετανία	203	256	271	374	375	100	126	133	184	184	4.6	4.7	4.5	5.5	4.9
7. Η.Π.Α.	403	393	411	346	308	100	97	101	85	76	9.2	7.2	6.8	5.1	4.0
8. Ε.Σ.Σ.Α.	60	103	175	115	261	100	171	291	191	435	1.4	1.9	2.9	1.7	3.4
9. 'Ολλανδία	151	214	211	228	254	100	141	139	150	168	3.4	3.9	3.5	3.4	3.3
10. 'Ιράν	108	36	162	147	211	100	33	150	136	195	2.5	0.7	2.7	2.2	2.8
Σύν 10 χώρες	2737	3489	4097	4613		100	127	149	168	189	62.4	63.9	68.1	68.1	67.6
Ε.Ο.Κ. 9 χώρες	1897	2263	2401	2873		100	119	126	151	174	43.3	41.5	39.9	42.4	43.3
Γενικό Σύνολο	4385	5457	6013	6778		100	124	137	154	174	100	100	100	100	100

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε.

3. Ἡ ἐξέλιξη τῶν συναλλαγῶν μας κατὰ κατηγορία προϊόντων

Δύο κατηγορίες προϊόντων παρουσιάζουν τὴν μεγαλύτερη σπουδαιότητα γιὰ τὶς ἐλληνικὲς ἐξαγωγές κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978.

- Τὰ προϊόντα ἀγρο-διατροφῆς μὲ ποσοστὸ 22.7 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας.
- Τὰ μεταποιημένα προϊόντα μὲ ποσοστὸ 42.2 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας.

Τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὶς ἐξαγωγές τῶν προϊόντων ἀγρο-διατροφῆς ἀνέρχονταν τὸ 1974 στὸ ποσὸ τῶν 392 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ τὸ 1978 ἀνῆλθαν στὸ ποσοστὸ τῶν 762 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἥτοι παρατηρήθηκε αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 94 %.

Ἐξ ἄλλου, τὰ ἔσοδά μας ἀπὸ τὶς ἐξαγωγές στὰ μεταποιημένα προϊόντα ἀνέρχονταν τὸ 1974 στὸ ποσὸ τῶν 868 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ τὸ 1978 ἀνῆλθαν στὸ ποσὸ τῶν 1414 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, δηλαδὴ ἐπῆλθε αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 63 %, ἀλλὰ τὸ ποσοστὸ συμμετοχῆς στὸ γενικὸ σύνολο τῶν ἐξαγωγῶν μας δὲν ἄλλαξε γιὰ τὴν κατηγορία αὐτή.

Οἱ πρῶτες ὕλεις ἀποτελοῦν μιὰ κατηγορία μὲ σημαντικὴ θέση στὶς ἐξαγωγές μας, ἀλλὰ μὲ μείωση στὸ γενικὸ σύνολο ἀπὸ τὸ 1974.

Τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ ἀνάπτυξης στὶς ἐξαγωγές μας κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 εἶχαν τὸ λάδι καὶ τὰ λίπη. Τὸ ποσοστὸ αὐτὸ ἀνῆλθε σὲ 145 %, δηλαδὴ μιὰ ἐτήσια αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 29 %.

Ὁ πιὸ κάτω πίνακας δίδει τὴν ἐξέλιξη τῶν ἐξαγωγῶν μας κατὰ κατηγορία προϊόντων, καθὼς ἐπίσης τὰ ποσοστὰ τῆς ἐτήσιας αὐξησης καὶ τὰ ποσοστὰ ποὺ καταλαμβάνει κάθε κατηγορία προϊόντων στὸ σύνολο τῶν ἐξαγωγῶν μας.

Οἱ εἰσαγωγές μας ἐξελίχτηκαν κατὰ τὴν περίοδο 1974-1978 μὲ πιὸ γρήγορο ρυθμὸ ἀπὸ τὶς ἐξαγωγές μας. Ἔτσι, ὁ γενικὸς δείκτης γιὰ τὶς εἰσαγωγές μας ἦταν 174 ἔναντι 164 τοῦ γενικοῦ δείκτη γιὰ τὶς ἐξαγωγές μας.

Δύο κατηγορίες εἰσαγομένων προϊόντων καταλαμβάνουν σημαντικὴ θέση στὸ σύνολο τῶν εἰσαγωγῶν μας.

- Οἱ μηχανές καὶ τὰ μεταφορικὰ μέσα μὲ ποσοστὸ 42.2 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας.
- Ἡ ἐνέργεια μὲ ποσοστὸ 18.7 %.

Οἱ δαπάνες γιὰ τὴν ἀγορὰ μηχανῶν καὶ μεταφορικῶν μέσων ἀνέρχονταν τὸ 1974 στὸ ποσὸ τῶν 1.234 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἐνῶ τὸ 1978 τὸ ποσὸ ἀνῆλθε

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Οι εισαγωγές μας κατά κατηγορία προϊόντων κατά την περίοδο 1974 - 1978 σε εκατ. δολάρια Η.Π.Α.

Κατηγορίες προϊόντων	'Αξία				Δείκτες 1974=100				Ποσοστά επί του συνόλου (%)						
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
1. Άγρο-διατροφής	459	474	456	522	628	100	103	99	114	136	10.5	8.7	7.6	7.7	8.1
2. Ποτά-καπνός	9	7	10	14	22	100	78	111	156	244	0.2	0.1	0.2	0.2	0.3
3. Πρώτες ύλες	415	416	416	484	5	100	100	100	117	117	9.5	7.6	6.9	7.1	6.3
4. Ξυλεία-Λιπαν.	974	1178	1227	1031	1429	100	121	126	106	147	22.2	21.6	20.4	15.2	18.7
5. Λάδια-λίπη	14	19	14	13	13	100	136	100	93	93	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2
6. Χημικά	391	461	495	538	609	100	118	127	138	157	8.9	8.4	8.2	7.9	8.0
7. Μεταποιημένα	889	866	904	1084	1240	100	975	102	122	141	20.3	15.9	15.1	16.0	16.2
8. Μηχανές & μεταφ. μέσα	1234	2036	3491	3092	3224	100	165	283	251	261	28.1	37.3	58.1	45.6	42.2
9. Άλλα	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Γενικό σύνολο	4385	5457	6013	6778	7648	100	124	137	155	174	100	100	100	100	100

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε.

σέ 3.224 εκατομμύρια δολάρια, ήτοι σημειώθηκε μιá αύξηση κατά 161 % πού άντιπροσωπεύει μιá έτήσια αύξηση τής τάξεως τών 32.2 %.

Έξ άλλου, οί δαπάνες μας για τήν άγορά ένέργειας πέρασε από τις 947 εκατομμύρια δολάρια τó 1974 σέ 1.429 εκατομμύρια δολάρια τó 1978. Έτσι, τó ποσοστό αύξησης κατά τήν περίοδο 1974-1978 ήταν τής τάξεως τών 47 %, ήτοισημειώθηκε μιá έτήσια αύξηση τής τάξεως τών 9.4 %. Άξίζει νά σημειωθεί άκόμη ότι τó ποσοστό συμμετοχής τής ένέργειας στό σύνολο τών εισαγωγών μας κατά τήν περίοδο 1974-1978 μειώθηκε. Πέρασε από τó 22.2. % τó 1974 στό 18.7 % τó έτος 1978.

Δύο άλλες κατηγορίες προϊόντων, τά χημικά προϊόντα και τά προϊόντα άγρο-διατροφής, μείωσαν ó ποσοστό συμμετοχής τους στό σύνολο τών εισαγωγών μας, αλλά δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά για τήν άγορά τους.

Τó ποσοστό αύξησης τών ποτών και καπνών κατά τήν περίοδο 1974 - 1978 ήταν τής τάξεως τών 144 %, ήτοι καταλαμβάνει τήν δεύτερη θέση μετά τις μηχανές και τά μεταφορικά μέσα, αλλά τó ποσοστό συμμετοχής στό σύνολο ήταν πολύ χαμηλό (0.3 % τó 1978) και τó ποσό πού δαπανήθηκε για τήν άγορά αύτης τής κατηγορίας τών προϊόντων, ήταν τó 1978, 22 εκατομμύρια δολάρια.

Οί πιό πάνω πίνακες δείχνουν άναλυτικά τις εξελίξεις αυτές για τήν περίοδο 1974-1978.

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΑΣ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΕΧΗ ΠΕΝΤΕ ΕΤΗ

1. Προβλέψεις βάσει οικονομικών μεθόδων

Ένας από τούς σκοπούς τής Οικονομετρίας είναι και ή πρόβλεψη τών μελλοντικών τιμών τών οικονομικών μεταβλητών (έξαρτημένων) πού στην περίπτωσή μας είναι οί έλληνικές εισαγωγές και έξαγωγές.

Έτσι, με τή βοήθεια τών οικονομικών ύποδειγμάτων μπορούμε νά κάνουμε έκτιμήσεις τών μελλοντικών τιμών τών μεταβλητών αυτών για τά πέντε έπόμενα χρόνια, δηλαδή από τó 1979 ως τó 1983, δηλαδή μακροχρόνιες προβλέψεις.

Για τόν σκοπό αυτό κατασκευάσαμε δύο χρονολογικές σειρές από τó 1961 ως τó 1978. Η μία αναφέρεται στις έλληνικές συνολικές εισαγωγές και ή άλλη στις έλληνικές συνολικές έξαγωγές σέ τρέχουσες τιμές.

Μετά τήν εύρεση του δείκτη μέσης άξιας για τις εισαγωγές και έξαγωγές μετατρέψαμε τις μεταβλητές αυτές από τρέχουσες τιμές σέ σταθερές τιμές του 1979, όπως μπορούμε νά δοϋμε χαρακτηριστικά στους πίνακες 8 και 9 πού ακολουθούν στις δύο έπόμενες σελίδες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Οι εισαγωγές μας σε τρέχουσες τιμές. Οί δείκτες μέσης άξίας και οί εισαγωγές μας σε σταθερές τιμές του 1970 (έκατ. δολλάρια Η.Π.Α.).

Έτη	Εισαγωγές σε τρέχ. τιμές	Δείκτης μέσης άξίας	Εισαγωγές σε σταθ. τιμές
1961	714	91.5	780
1962	701	90.7	772
1963	804	90.5	888
1964	885	93.5	946
1965	1134	94.7	1197
1966	1223	96.1	1272
1967	1186	95.2	1245
1968	1392	95.8	1453
1969	1594	95.9	1662
1970	1958	100.0	1958
1971	2098	103.5	2027
1972	2346	112.6	2083
1973	3473	134.6	2580
1974	4385	195.4	2244
1975	5457	233.1	2341
1976	6013	259.8	2314
1977	6778	272.4	2488
1978	7648	302.4	2529

Πηγή : Μηνιαίον Στατιστικόν Δελτίον Έξωτερικού Έμπορίου, Δεκέμβριος 1973 και 1977, Άθήνα.

Έξετάζοντας τὸ γράφημα τῶν εισαγωγῶν καὶ εξαγωγῶν διαπιστώνουμε ὅτι αὐτὲς προσαρμόζονται σ' ἓνα γραμμικὸ μοντέλο τῆς πιδὸ κάτω μορφῆς :

$$\Psi_i = \alpha + \beta \cdot X_i$$

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Οί εξαγωγές μας σε τρέχουσες τιμές, οί δείκτες μέσης άξιας και οί εξαγωγές σε σταθερές τιμές του 1970 (έκατ. δολάρια Η.Π.Α.).

Έτη	Έξαγωγές σε τρέχ. τιμές	Δείκτης μέσης άξια	Έξαγωγές σε σταθ. τιμές
1961	223	86.9	256
1962	249	88.7	280
1963	290	101.5	286
1964	309	100.4	308
1965	328	98.2	335
1966	406	100.8	403
1967	495	98.9	505
1968	468	96.7	484
1969	554	97.5	568
1970	643	100.0	643
1971	662	100.4	659
1972	871	104.1	837
1973	1454	136.0	1069
1974	2040	177.0	1155
1975	2288	196.6	1164
1976	2543	215.5	1180
1977	2724	236.6	1151
1978	3554	250.2	1420

Πηγή : Μηνιαίον Στατιστικόν Δελτίον Έξωτερικού Έμπορίου, Δεκέμβριος 1973 και 1977, Άθήνα.

Η πιό πάνω μορφή θα πάρει τή μορφή στοχαστικού μοντέλου με τήν πρόσθεση τής μεταβλητής ε, ή όποία μετράει τήν επίδραση τών άλλων παραγόντων στις εισαγωγές και έξαγωγές.

Έτσι, τò μοντέλο αυτό γίνεται :

$$\Psi_i = \alpha + \beta \cdot X_i + \varepsilon$$

Ἄπ' αὐτὸ τὸ μοντέλο ζητᾶμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὶς τιμές τῶν παραμέτρων α , β βάσει τῆς μεθόδου τῶν ἐλαχίστων τετραγώνων. Κατ' αὐτὴ τὴν μέθοδο ζητᾶμε νὰ ἐλαχιστοποιήσουμε τὸ ἄθροισμα τῆς πιὸ κάτω ποσότητας $(\Psi_i - \hat{\Psi}_i)^2$, δηλαδή :

$$\sum_{i=1}^n (\Psi_i - \hat{\Psi}_i)^2 = \text{ἐλάχιστο}$$

Τὸ σύστημα τῶν κανονικῶν ἐξισώσεων εἶναι τῆς πιὸ κάτω μορφῆς :

$$\sum \Psi_i = N\alpha + \beta \cdot \sum X_i$$

$$\sum \Psi_i X_i = \alpha \cdot \sum X_i + \beta \sum X_i^2$$

καὶ ἐπειδὴ $\sum X_i = 0$, προκύπτει ὅτι :

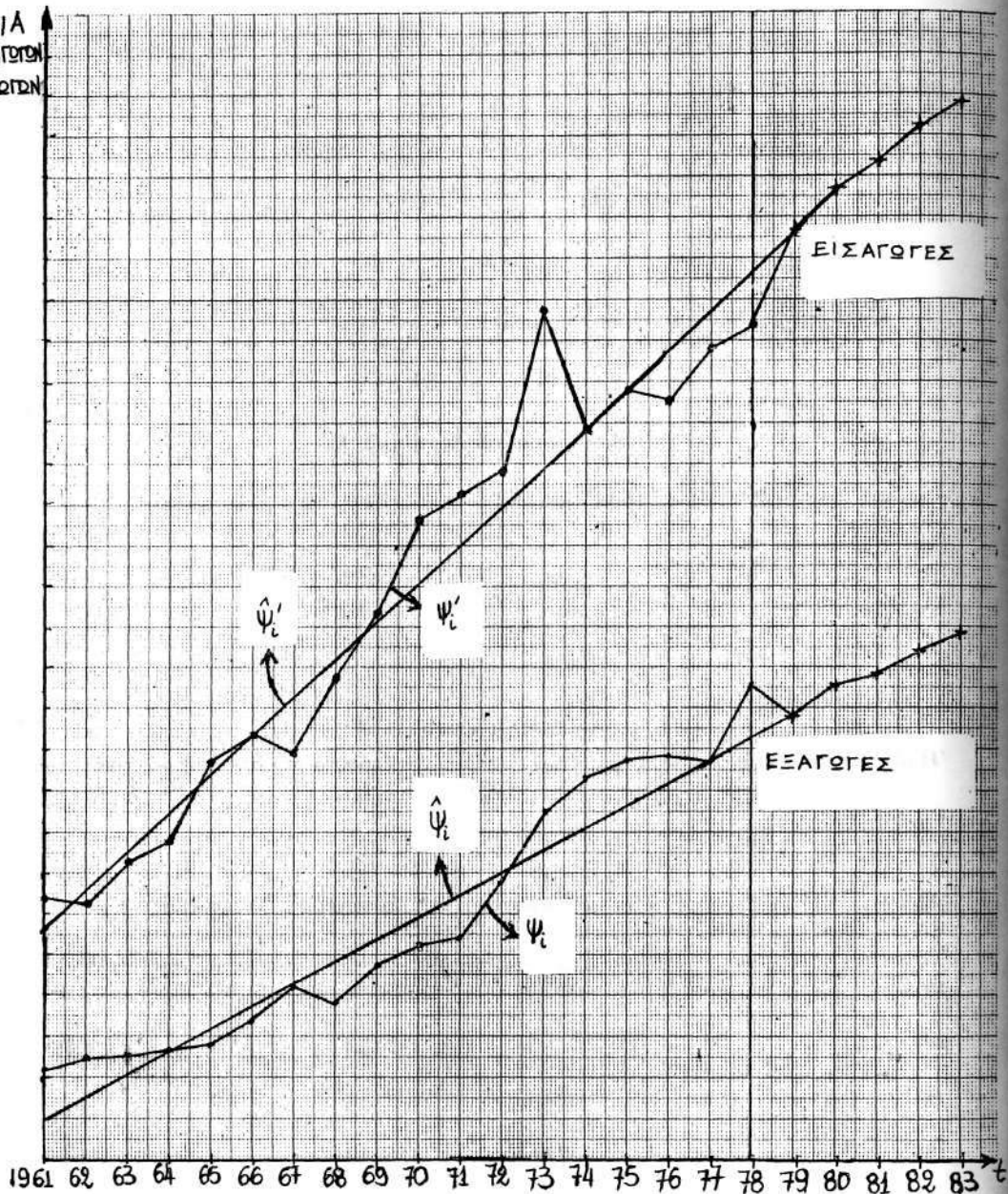
$$\alpha = \frac{\sum \Psi_i}{N} \quad \text{καὶ} \quad \beta = \frac{\sum X_i \Psi_i}{\sum X_i^2}$$

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Ἡ ἐξέλιξη τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν γιὰ τὰ πέντε ἐπόμενα ἔτη σὲ σταθερές τιμές τοῦ 1970

Ἔτη	t	Εἰσαγωγές	Ἐξαγωγές	Ποσοστιαίες μεταβολές	
				Εἰσαγωγές	Ἐξαγωγές
1979	1	2802.04	1355.26	10.7	-4.5
1980	2	2911.24	1420.22	3.8	4.8
1981	3	3020.46	1485.18	3.7	4.6
1982	4	3129.67	1550.14	3.6	4.4
1983	5	3238.88	1615.10	3.5	4.2

ΑΞΙΑ
ΕΙΣΑΓΟΡΩΝ
ΕΞΑΓΟΡΩΝ

Ἡ παράμετρος (α) παριστᾶ τὸ σημεῖον τομῆς τοῦ ἄξονος τῶν Ψ ὑπὸ τῆς εὐθείας παλινδρομήσεως καὶ τὸ (β) καλεῖται γ ω ν ι α κ ὸ ς σ υ ν τ ε λ ε σ τ ῆ ς καὶ παριστάνει τὴν αὐξηση, ἀλγεβρικῶς, ποῦ ὑφίσταται ἡ ἐξηρητημένη μεταβλητὴ Ψ, γιὰ κάθε κατὰ μονάδα αὐξηση τῆς ἀνεξαρτήτου μεταβλητῆς Χ.

Μετὰ ἀπὸ τὶς ἀλγεβρικὲς πράξεις ποῦ παραθέτουμε στὸ παράρτημα στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἐργασίας, βρήκαμε γιὰ τὰ πέντε ἐπόμενα χρόνια τὴν ἐξέλιξη τῶν εἰσαγωγῶν σὲ σταθερὲς τιμὲς τοῦ 1970, ὡς δείχνει ὁ πίνακας 10.

Γιὰ τὴν εὕρεση τῆς ἐξέλιξης τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν σὲ τρέχουσες τιμὲς θὰ πρέπει νὰ γίνῃ πρόβλεψη τῆς μέσης ἐτήσιας αὐξησης τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων προϊόντων, ἀλλὰ τέτοιες προβλέψεις ἐκφεύγουν τοῦ σκοποῦ τῆς παρουσίας ἐργασίας.

Γιὰ τὸ ἔτος 1979, ὅπως βλέπουμε ἀπὸ τὸν πιὸ πάνω πίνακα, διαπιστώνουμε μιὰ αὐξηση τῆς τάξεως τῶν 10.7 % σὲ σταθερὲς τιμὲς τοῦ 1970 γιὰ τὶς εἰσαγωγὲς καὶ μιὰ μείωση τῆς τάξεως τῶν 4.5 % γιὰ τὶς ἐξαγωγὲς, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διεύρυνση τοῦ ἐλλείματός μας.

Μιὰ σπουδαία παρατήρηση εἶναι ὅτι ἐκτὸς τοῦ χρόνου (t) ὑπάρχει ἕνας ἄπειρος ἀριθμὸς μεταβλητῶν ποῦ ἐπηρεάζει τὴν ἐξέλιξη τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν καὶ οἱ ὅποιοι δὲν συμμετέχουν στὸ μοντέλο μας ἄμεσα ἀλλὰ ἔμμεσα διὰ τῆς τυχαίας μεταβλητῆς (ε) ποῦ προσθέσαμε στὸ τέλος.

Οἱ πιὸ σπουδαῖες ἀπὸ αὐτὲς τὶς μεταβλητὲς εἶναι οἱ πιὸ κάτω :

1. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς πολιτικῆς μας ἐν ὄψει τῆς ἐντάξεως τῆς χώρας μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα. Ἐτσι, ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου τοῦ 1981, ἡ χώρα μας εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐλαττώσῃ προοδευτικὰ τοὺς δασμούς. Τὸ ἄρθρο 25 τοῦ σχετικοῦ μὲ τὴν σύνδεση τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας μὲ τὶς Εὐρωπαϊκὲς Οἰκονομικὲς Κοινότητες προβλέπει :

Τὴν 1η Ἰανουαρίου 1981 μείωση τῶν δασμῶν κατὰ 10 %.

Τὴν 1η Ἰανουαρίου 1982 μείωση τῶν δασμῶν κατὰ 10 %.

Καὶ ἀπὸ 1η Ἰανουαρίου 1983 μέχρι 1η Ἰανουαρίου 1986 ἐτήσια μείωση κατὰ 20 % τῶν δασμῶν.

Ἐτσι, μετὰ ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1981 καμμὶὰ σοβαρὴ πρόβλεψη δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, γιὰτὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν ἐπίπτωση τῆς μείωσης τῶν δασμῶν μας κατὰ 10 % στὶς εἰσαγωγὲς - ἐξαγωγὲς.

2. Ἡ ἀλλαγὴ στὸ σῦστημα τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων μας. Τὸ ἄρθρο 58 προβλέπει πέντε στάδια γιὰ κάθε προϊόν καὶ ἐπτὰ στάδια γιὰ τὶς τομάτες καὶ τὰ ροδάκινα. Ἐτσι, δὲν θὰ ὑπάρχει διαφορὰ τιμῶν μεταξὺ τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ τῆς Ἑλλάδος.

3. Ἡ ἀλλαγὴ τῶν σχέσεών μας σὲ ἐμπορικὸ ἐπίπεδο μὲ τὶς χῶρες ἐκτὸς τῆς Ε.Ο.Κ.

4. Ἡ οἰκονομικὴ κρίση καὶ ἰδιαίτερα ἡ αὐξήση τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου ποὺ ἐπιφέρει σοβαρῆς ἀνισορροπίες καὶ ἀνησυχίες, ἰδιαίτερα στὶς χῶρες - μέλη τῆς Ε.Ο.Κ.

5. Ἡ πολιτικὴ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδας.

6. Οἱ μετεωρολογικὲς συνθήκες στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν ὑπόλοιπο κόσμο, ἰδιαίτερα γιὰ τὴν παραγωγὴ προϊόντων ποὺ πλῆττονται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὶς ἄσχημες καιρικὲς συνθήκες.

Εἶναι παραδεκτὸ ἀπ' ὄλους ὅτι, ὅσο πιὸ μακριὰ βρισκόμαστε ἀπὸ τὸ ἔτος βάσεως τόσο πιὸ δύσκολη καὶ πιὸ ἀβέβαιη εἶναι ἡ πρόβλεψη. Καὶ οἱ πιὸ τελευταῖες μέθοδοι ἀπέδειξαν ὅτι προβλέψεις ποὺ ξεπερνοῦν τὰ δύο χρόνια ἀπὸ τὸ ἔτος βάσεως εἶναι παρακινδυνευμένες (Μέθοδος Box - Jenkins).

Ἔτσι, οἱ προβλέψεις ποὺ κάναμε γιὰ τὰ ἔτη 1981, 1982, 1983 δὲν εἶναι ἱκανὲς νὰ μᾶς δώσουν τὴν ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς ἐξέλιξης τῶν εἰσαγωγῶν - ἐξαγωγῶν καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου, ἀλλὰ μιὰ γενικὴ τάση αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης.

Στὶς ἐπόμενες δύο παραγράφους θὰ προσπαθήσουμε, μέσα στὰ ὅρια τῶν δυνατοτήτων μας καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεση ὅτι οἱ οἰκονομικὲς μεταβολὲς θ' ἀκολουθήσουν καὶ στὸ μέλλον μιὰ κανονικὴ πορεία χωρὶς διαστρεβλώσεις, νὰ κάνουμε προβλέψεις γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν συναλλαγῶν μας στὰ μεταποιημένα καὶ ἀγροτικὰ προϊόντα ποὺ ἀποτελοῦν τὶς πιὸ σπουδαῖες κατηγορίες καὶ κατὰ γεωγραφικὲς ζώνες. (Ε.Ο.Κ., Βαλκανικὲς χῶρες, Ἀραβικὲς χῶρες κλπ.).

2. Προβλέψεις γιὰ τὰ μεταποιημένα προϊόντα

Τὰ βιομηχανικὰ μας προϊόντα ἀποτελοῦν, ὅπως εἶδαμε στὸ πρῶτο μέρος, τὴν πλειοψηφία τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὰ συναλλαγματικὰ μας ἔσοδα ἀπὸ τὴν πώληση αὐτῆς τῆς κατηγορίας τῶν προϊόντων εἶναι σημαντικότερα.

Ἔτσι, ἡ βιομηχανία μὲ τὰ προϊόντα της εἶναι ἡ κύρια ἐλπίδα γιὰ τὴν κάλυψη τῆς ἐλλειμματικότητας τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου καὶ αὐτὸς ὁ τομέας τῆς οἰκονομίας θὰ σηκώσει καὶ τὸ κύριο βᾶρος τῆς ἐντάξεως τῆς χώρας μας στὴν Ε.Ο.Κ.

Μιὰ μελέτη μὲ τίτλο Ἐξωτερικὸ Ἐμπόριο - Ἐκβιομηχάνιση ἐπισημαίνει γιὰ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τὰ πιὸ κάτω :¹

1. Στράτου Θ. : Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον - Ἐκβιομηχάνισις. Ἡ συνάντησις τῶν Ἀθηνῶν, ΣΕΒ, Ἀθῆναι 1976.

«.....Ἐάν κανεῖς ἐπιτρέψη μίαν παρακινδυνευμένην προέκτασιν εἰς τὸ μέλλον, βλέπει ὅτι περίπου τὸ 1985 αἱ καμπύλαι αὗται τέμνονται. Τοῦτο σημαίνει ὅτι, ἐάν αὗται διατηρηθοῦν ἐξελισσόμεναι τόσον αἱ εἰσαγωγαί, ὅσον καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ μὲ τοὺς ρυθμοὺς οἷους ἐξελίσσονται μέχρι σήμερον, εἰς μίαν δεκαετίαν αἱ βιομηχανικαὶ ἐξαγωγαὶ καὶ μόναι θὰ ἔχουν ὑπερσκελίσει τὰς εἰσαγωγάς. Ἐδῶ ὁμως πρέπει νὰ τονίσω ὅτι τὸ συμπέρασμα πηγάζει ἐκ μιᾶς ἀπλῆς θεωρητικῆς ὑποθέσεως καὶ δὲν ἔχει τὸν σκοπὸν οἰασδήποτε προβλέψεως, ἢ ὁποία ἄλλωστε θὰ ἦτο παρακινδυνευμένη λόγῳ τῆς προσωρινῆς, ὡς ἐλπίζομεν, ἀπομακρύνσεως τῆς ἐξελίξεως τῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν τοῦ 1975 ἐκ τῆς μακροχρονίου αὐτῆς τάσεως.....».

Γιὰ τὸ ποθητὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, δηλαδὴ τὸν ὑπερσκελισμὸ τῶν εἰσαγωγῶν ἀπὸ τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν ἐμπορευμάτων, θὰ πρέπει νὰ γίνῃ συνειδηση σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς φορεῖς (Κράτος, ἐπιχειρήσεις, ἐξαγωγεῖς) ὅτι πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ ἀυξηθοῦν οἱ ἐξαγωγές μας στὰ βιομηχανικὰ προϊόντα καὶ μάλιστα τὸ γρηγορότερο. Ἔτσι μόνον θὰ μπορέσουμε νὰ μειώσουμε ἢ καὶ νὰ ἐξουδετερώσουμε ἀκόμα τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου καὶ νὰπροωθήσουμε τὴν οἰκονομικὴ μας ἀνάπτυξη σὲ ψηλὰ ἐπίπεδα, ὅπως ἀπαιτεῖται σὺν χώρας—μέλος τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, μὲ γνώμονα πάντοτε τὴν βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη σὲ πρῶτο πλάνο, χωρὶς ὁμως νὰ ξεχνᾶμε καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ διαδραματίζει ὁ γεωργικὸς τομέας στὴν οἰκονομικὴ πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη μιᾶς χώρας.

Ἄλλὰ τὸ ἐρώτημα ποῦ τίθεται εἶναι: μὲ ποιὲς χώρες ἢ Ἑλλάδα πρέπει νὰ συναλλάσσεται γιὰ νὰ ἀυξηθοῦν οἱ ἐξαγωγές της στὰ βιομηχανικὰ της προϊόντα ;

Πρῶτα - Πρῶτα ἂς δοῦμε τὴν ἐξέλιξη τῶν συναλλαγῶν μας μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα.

Εἶναι ἀναμφισβήτητο καὶ παραδεκτὸ ἀπὸ ὅλους ὅτι ἡ χώρα μας θὰ ἀυξήσει τὶς συναλλαγές της μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. Κι' αὐτὸ γιὰ τὸ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας θὰ διεισδύσουν σὲ μιὰ ἀγορά, ὅπως ἡ Εὐρωπαϊκὴ, μὲ 260 ἑκατομμύρια κατοίκους. Παράλληλα μὲ τὴν ἀπρόσκοπτη διακίνηση τῶν ἐλληνικῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὴν Κοινότητα θὰ δημιουργηθοῦν ἰσχυρὰ κίνητρα γιὰ τὴν ἐπιτάχυνση τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων σὲ ἐπιχειρήσεις μὲ ἐξαγωγικὸ προσανατολισμὸ ποῦ εἶναι γνωστὴ ἢ σημασία τους γιὰ τὴν ἐκβιομηχάνιση μιᾶς χώρας.

Οἱ προβλέψεις μας γιὰ τὶς ἐξαγωγές μας στὶς τρίτες χώρες εἶναι ὅτι θὰ ὑπάρξει μιὰ στασιμότητα ἢ μείωση, ἰδιαίτερα μετὰ τὸ 1981, γιὰ τὸ οἱ συναλλαγές μας μὲ τὴν κατηγορία αὐτὴ τῶν χωρῶν θὰ εἶναι σχέσεις μιᾶς χώρας μέλους τῆς Ε.Ο.Κ. ὅπως ἐξ ἄλλου προβλέπει τὸ ἄρθρον 4 τοῦ σχετικοῦ μὲ τὴν ἔνταξη τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας στὶς Εὐρωπαϊκὲς Οἰκονομικὲς Κοινότητες, ὑπογραφεῖσα στὶς 28 Μαΐου τοῦ 1979 στὴν Ἀθήνα.

Ἄλλά, οἱ συναλλαγές μας μὲ τις Ἀραβικὲς χῶρες προβλέπεται ὅτι θ' αὐξηθοῦν, ἰδιαίτερα στὴν περίοδο αὐτή, πού ἡ τιμὴ τοῦ πετρελαίου ἀνεβαίνει συνέχεια, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι τὸ ἀναγκαῖο συνάλλαγμα γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ μαύρου χρυσοῦ.

Ἡ κατάλληλη πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἐπαφῶν μὲ τις τεχνικὲς ἐταιρίες πού ἐργάζονται σ' αὐτὴ τὴ ζώνη, θὰ δώσει τὴ δυνατότητα νὰ προωθήσουμε τις ἐξαγωγές μας στὰ οἰκοδομικὰ ὑλικά, ὅπως χάλυβα, σωλῆνες, τσιμέντο, εἰδῶν κεραμικῆς καὶ ἄλλων βιομηχανικῶν προϊόντων πού παράγονται στὴ χώρα μας καὶ πού μποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν σὲ μεγάλες ποσότητες σ' αὐτὲς τις χῶρες.

3. Προβλέψεις γιὰ τὰ προϊόντα ἀγρο-διατροφῆς

Τὰ προϊόντα ἀγροδιατροφῆς ἀποτελοῦν μιὰ κατηγορία προϊόντων μὲ μεγάλες ἐξαγωγικὲς δυνατότητες, ἰδιαίτερα μετὰ τὸ 1973, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τις γεωργικὲς στατιστικὲς.

Οἱ ἐξαγωγὲς ἀγροτικῶν προϊόντων πιστεύεται ὅτι θὰ συνεχίσουν ν' αὐξάνονται μὲ γρήγορο ρυθμό, ἰδιαίτερα στὰ προϊόντα ἐκεῖνα πού λόγω ἐδαφολογικῶν καὶ κλιματολογικῶν συνθηκῶν ἔχουν συγκριτικὰ πλεονεκτήματα καὶ στὰ ὅποια οἱ χῶρες-μέλη τῆς Ε.Ο.Κ. εἶναι ἐλλειμματικὲς.

Ὅπως τονίζει ὁ Διοικητὴς τῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδας : «Ἡ Ἑλληνικὴ γεωργία εἶναι συμπληρωματικὴ καὶ ὄχι ἀνταγωνιστικὴ τῆς γεωργίας τῶν περισσοτέρων χωρῶν τῆς Κοινότητος. Μπορεῖ λοιπόν, νὰ ἐπιδιωχθεῖ, μὲ κατάλληλα μέτρα, νὰ στραφεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν πρὸς καλλιέργειες πού εὐνοοῦνται ἀπὸ τις συνθηκὲς ζητήσεως καὶ τιμῶν πού ἐπικρατοῦν στὸν εὐρύτερο χῶρο τῆς Ε.Ο.Κ.»¹.

Τὰ προϊόντα πού μποροῦν νὰ καλλιεργήσουν οἱ Ἑλλήνες ἀγρότες μὲ προοπτικὲς ἐξαγωγικὲς, εἶναι τὰ ὄπωρικά, τὰ λαχανικά, εἴτε εἶναι αὐτὰ φρέσκα, εἴτε σὲ κονσέρβες. Τὰ δὲ πρῶϊμα ἀγροτικὰ προϊόντα θὰ τύχουν μεγάλης ἐξαγωγῆς πρὸς τις χῶρες τῆς Ε.Ο.Κ. Ἄλλά, θὰ πρέπει νὰ γίνουν ἀλλαγές στὸν ἀγροτικὸ τομέα. Αὐτὲς οἱ ἀλλαγές εἶναι :

1. Καλύτερες ποιότητες τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἀποφυγὴ τῶν αἰχμῶν προσφορᾶς σὲ χρονικὲς κατανομές (π.χ. πρῶϊμα - ὄσιμα).

2. Μείωση τοῦ κόστους, ἔτσι ὥστε οἱ τιμὲς νὰ εἶναι συμφέρουσες γιὰ τὸν Ἑλληνα παραγωγὸ, ἐξασφαλίζοντας ὑψηλὰ εἰσοδήματα.

1. Ζολώτας Ξενοφῶν : Ἡ Ἑλλάς στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα, Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 1976, σελ. 28.

3. Καλύτερη έμπορία τών άγροτικών προϊόντων, πού θά έπιτρέψει τήν μικρότερη δυνατή έπιβάρυνση παραγωγών και καταναλωτών. Οί γεωργικοί συνεταιρισμοί μπορούν νά διαδραμματίσουν ένα μεγάλο ρόλο σ' αὐτήν τήν προσπάθεια.

Γιά τίς αλλαγές δέ αὐτές χρειάζεται πρῶτα - πρῶτα ἀπ' ὄλα ἀλλαγή στίς σχέσεις άγροτών-ύπηρεσιών γιά τή δημιουργία τής κατάλληλης θεσμικῆς ύποδομῆς.

Έξ ἄλλου, ἡ έλληνική γεωργία θά ὠφεληθεῖ, ὅπως πιστεύουμε, ἀπό τήν πολιτική στηρίξεως τών τιμών και έπιδοτήσεως τών εξαγωγών της στά πλαίσια τής Κοινῆς Άγροτικῆς Πολιτικῆς.

Έτσι, τά άγροτικά μας προϊόντα μπορούν νά ἀποτελέσουν τόν «πράσινο χρυσό» γιά τήν καλύτερευση τοῦ έμπορικοῦ μας ισοζυγίου γιά τά πέντε προσεχῆ έτη.

Οί προβλέψεις μας γιά τίς εξαγωγές μας στ' άγροτικά προϊόντα εἶναι ὅτι αὐτές θ' ανέβουν κατακόρυφα μέ τίς χῶρες-μέλη τής Ε.Ο.Κ., λόγω τής προτίμησης πού θά τύχουν τά έλληνικά προϊόντα στίς Εὐρωπαϊκές άγορές, ἔκτος ἔαν ἡ Ίσπανία εισέλθει στήν Εὐρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα σύντομα. Κάτι τέτοιο θά δημιουργήσει ὀρισμένα προβλήματα στά έλληνικά άγροτικά προϊόντα.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά τήν σύντομη αὐτή ἀνάλυση τών συνθηκῶν ἐπὶ τοῦ έμπορικοῦ μας ισοζυγίου και τίς ἄσχημες ἀλλά παρακινδυνευμένες προβλέψεις πού κάναμε στοῦ δεύτερο μέρος αὐτῆς τῆς εργασίας, μπορούμε νά ἀνακεφαλαιώσουμε κατὰ τρόπο περιληπτικό λέγοντας ὅτι :

1. Ἡ κατάσταση τοῦ έμπορικοῦ μας ισοζυγίου και γενικότερα τοῦ ισοζυγίου τών πληρωμῶν εἶναι και ἐπικίνδυνη και ἀνησυχητική. Τό χρόνιο ἔλλειμά τους και ἡ τάση διευρύνσεως πού ὑπάρχει θά δημιουργήσουν στοῦ μέλλον ἐπικίνδυνες οικονομικές ἀνισοροπίες, ἂν δέν ληφθοῦν τά κατάλληλα μέτρα-τροχοπέδη γιά τίς εισαγωγές μας και τά κατάλληλα μέτρα γιά τήν προώθηση τών εξαγωγών μας.

2. Τήν ίδρυση, τὸ γρηγορότερο δυνατό, επιχειρήσεων μέ εξαγωγικό χαρακτήρα γιά τήν εξαγωγή τών προϊόντων μας πρὸς ὄλες τίς χῶρες και τήν νομοθετική κάλυψη ἀπό τήν πλευρά τοῦ ἁρμόδιου γιά τά θέματα αὐτά Ὑπουργείου.

3. Οί προβλέψεις μας γιά τά πέντε ἑπόμενα χρόνια εἶναι ὅτι οί συναλλαγές μας θά αὔξηθοῦν μέ ἱκανοποιητικό τρόπο μέ τίς χῶρες - μέλη τής Ε.Ο.Κ.

Οί εξαγωγές μας πρὸς τίς Ἀραβικές χῶρες θά πρέπει νά αὔξηθοῦν πάση θυσία γιά τήν εὔρεση συναλλάγματος γιά τήν ἀγορά πετρελαίου ἀπό τίς χῶρες αὐτές μετά τίς συνεχεῖς ἀνατιμήσεις τοῦ «μαύρου χρυσοῦ».

Ἐξ ἄλλου, ἂν σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸ κρῖκο μεταξὺ τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν, αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ἕνα σοβαρὸ κίνητρο γιὰ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν ἐξαγωγῶν μας στὶς χῶρες τοῦ Ἀραβικοῦ Ἔθνους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Δελιβάνης Δημήτριος : Παραδόσεις ἐφηρμοσμένης Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Νομισματικῆς Πολιτικῆς. Μέρος Γ : Ἡ ἐξωτερικὴ ἐμπορικὴ πολιτικὴ. Ἄφοι Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1971.
2. Ζολώτας Ξενοφών : Ἡ συμολὴ τῶν ἐξαγωγῶν στὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1976.
3. Ζολώτας Ξενοφών : Ἡ Ἑλλάς στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1976.
4. Ι.Ο.Β.Ε. (Ἰνστιτοῦτο Οἰκονομικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἑρευνῶν) : Προετοιμασία γιὰ τὴν ἔνταξη καὶ τὴν ἀνάπτυξη. Ἀθῆναι 1979.
5. Καζάκος Πάνος : Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα. Ἐκδόσεις Παπαζήση, Ἀθῆναι 1978.
6. Κυρκιλίτσης Ἀνδρέας : Διεθνεῖς Οἰκονομικὲς Σχέσεις. Ἐκδόσεις Παπαζήση, Ἀθῆναι 1978.
7. Σαραντίδης Στυλιανός : Ἡ σύνδεση τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα, Ἀνωτάτη Βιομηχανικὴ Σχολὴ Πειραιῶς, Β' Ἐδρα Οἰκονομικῆς Ἀναλύσεως, Πειραιεὺς.
8. Σ.Ε.Β. (Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων) : Ἡ συνάντηση τῶν Ἀθηνῶν μὲ θέμα Ἑλλάς-Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης, Ἀθῆναι 1976.
9. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος : Μηνιαία στατιστικὰ Δελτία καὶ Δελτίον Ἐξωτερικῶν Συναλλαγῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1979.
10. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος : Ἐκθεση τοῦ Διοικητῆ γιὰ τὸ ἔτος 1978. Ἀθῆναι 1978.
11. Φακιολάς Τάσος : Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα καὶ ἡ ἔνταξη τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδόσεις Παπαζήση, Ἀθῆναι 1979.

Β. ΓΑΛΛΙΚΗ

12. Commission des Communautés Européennes : Europe-Tiers Monde, le dossier de l'interdependance, Serie Développement, No 2, Bruxelles, Fevrier 1979.
13. Deniau Jean-Francois : Le Marché Commun. P.U.F. que sais-je? Paris 1974.
14. Klitzman Joseph : Les politiques Agricoles, Idées fausses et illusions, Collection SUP, PUF, Paris 1972.
15. Kohnstamm Max et Wolfgang Hager : L'Europe avec un grand E, Ἰδιαιτέρα τὰ Κεφάλαια VIII καὶ IX, Robert Laffont, Paris.

16. O.C.D.E. : La Politique Agricole en Grece, Paris, 1973.
17. O.C.D.E. : Grece, Etudes Economiques, Paris 1977.
18. O.C.D.E. : Grece, Etudes Economiques, Paris 1978.
19. O.C.D.E. : Grece, Etudes Economiques, Paris 1979.
20. Trakhanas Constantin : Analyse Economique et prospective des Echanges Franco-Helléniques dans le domaine agroalimentaire, Rapport du stage, Université de Paris 1, Panthéon- Sorbonne Paris 1979.